

GYERMEKKOROM MÁLNASZEDŐI

Hittük is, de inkább nem, hogy elmegy. Főleg a baki után, ami belénk égett egy életre. 2006-ban történt. Hatodikos voltam. Egész télen azt hajtogatta a mi kedves jó apánk, hogy tavasszal megy Németországba murkot szedni. Egy gyermekkori barátja volt a munkaközvetítő, úttörő a faluban. Így viszonylag könnyűszerrel végig lehetett zongorázni a papírosdin.

Nehézkesen, de tavaszodott. Ki volt tűzve az indulás napja. A nagyszobában már napokkal előtte kerülgettük a bordó-zöld utazótáskát. Idegtépően lassan vánszorgott az idő. Apu szó szerint ki volt akadva, mint azután is mindig, ha hosszabb kiszállásra készült. Mi pedig a hülyeségeit lenyelve, magunk türtőztetésére arról ábrándoztunk, hogy milyen is lesz két teljes hónap mindenféle piszkálódás, állandó bennünk lakás, magyarázkodás, köztözködés nélkül.

Még utolsó estéjét is a kocsmában töltötte, másnap hajnalban kellett buszra szállnia a központi megállóban. Mi nyugovóra tértünk, reggel pedig megkönnyebbülten vettük számba táskáinak hűlt helyét. Aznap nem mentünk suliba. Ünnepeztünk. Sosem feledem el azt az önfelelt fellélegzést. Még körtáncot is jártunk, úgy hiszem. Aztán ünnepi nagytakarítást szerveztünk. Szellőztetéssel kezdtük. Kiszellőztettük az áporodott pia- és cigiszagot. Áttöröltünk mindent. S ami a legfontosabb és főként szimbolikus, csaknem rituálé, a ruháinak, lábbeliinek az elpakolása, hamutál kiürítése és illatosítás. Két hónap lágycsillag illat. Fincsi étellel vártuk a munkából hazaérő anyut. Egész nap nem tudtuk összefogni a szánkat.

Aztán este, amikor mindenki önálló tevékenységet folytatott, mert ugye végre nem kellett megmagyarázni, hogy miért olvasok vagy fürdök vagy fekszem, le vagy nem fekszem le, egyszer csak valami zörgés. És megtörtént, ami hitünk szerint csakis velünk történhetett meg. A csacsira részegedett apánk hazaállított maga után húzva kisszekérben az egész motyóját.

Hatásszünet. Pont.

Két kerek hétig kerülgettük megint a félig összehúzott táskát. Ennyibe tellett visszaszerezni a bizalmat, azaz visszasírni magát, hogy a következő csapattal kiutazhasson. Sikerült, bakker, sikerült. Akkor már biztosra men-

tünk, elkísértük reggel, s magunk zörgettük haza a kis szekeret a busz távoztával. Amikor aztán harmadnapra sem jött vissza, kezdtünk csak felocsúdni. Az én olvasatomban ekkor kezdődik a tavasz.

Évről évre megismételte ezt a manővert, megajándékozva minket két gondtalan hónappal. Teljes serdülőkoromat átölelte ez az évi két hónap apumentes időszak. Érdekes mód csak és kimondottan csakis ekkor jártam diszkóba. Máskor nem kockáztattam volna, hogy összefussak apuval a Kék Lagúna disco kellős közepén a falu teljes fiatalságának szeme láttára. Azért vicces, hogy minden évben végigbuliztam a nagybőjtöt. Én, a nagy katolikus, a mi nagy katolikus községünkben. Micsoda időszak volt! Az éjszakába nyúló unokatesós filmezések, mert ilyenkor még vendég is jött hozzánk. Tényleg szabadság volt, terápiás időszak. Még azt is megkockáztatom, hogy úgy, három országhatárnyi távolságról még szerethető is volt az én apám. Persze, leginkább akkor éreztem így én, a megvásárolható gyermek, amikor édességcsomagot küldött a hazatérőktől. Olyan csokoládékat azelőtt sohasem láttam. Aztán egyik évben, valamikor középiskolás éveim vége felé, nem csokoládét küldött, hanem egyszer csak nyílt a kapu, és beállt az udvarra egy sötétkék Golf3. Nem hittünk a szemünknek. Pedig a miénk volt. Persze, ez sem működhetett nálunk mindenféle csinnadratta nélkül. Első körben, mielőtt hazaért volna az autó, az én addig soha nem vezető apám, gondolom, néhány ledöntött kör után úgy érezte, hogy tud vezetni, s egyenesen keresztülbölcsekedett a német főnöke kerítésén. Újságcikk is született az eseményből, és sok kocsmai hecc alapját képezte még azután is. Nem is beszélve a későbbiekéről, azaz a ki vette a kocsit?, kinek a kocsija, leányka? típusú atrocitásokról.

Rendszerint húsvétra jött haza. Azóta sem szívem csücske a húsvét. Nem csupán az ünnep tragikumája vagy feszültsége miatt. Értelemszerűen gyermekkoromból hozott terhek ezek.

Na de volt más hozadék is. Amikor hazaért, és kinyílt a táska, és megtelt a hűtő mindenféle finomsággal. Lekvárok, szalámi, csokik, kávé. Én azt hittem, hogy az sosem fogy el. Két egész tábla csokit vittem el a suliba, megkínáltam az egész osztályt. Ha csak ideig-óráig is, de népszerű voltam. Látva a hozott eurót, tényleg azt hittem, hogy gazdagok vagyunk. Azt szerettem a legjobban, hogy a szüleim olyankor egy csapatként terveztek. Így lett új kávéfőzőnk meg mikrohullámú sütőnk, új tévénk és szőnyegeink. Apró lépésenként megvalósítottunk ezt-azt a házban. Ilyenkor úgy éreztem, normális család vagyunk. Aztán kiürült újra a hűtő, és elfogyott a pénz. S számoltuk a napokat kora tavaszig.

Később anyu is elkezdett kijárni. Először évi egyszer, majd kétszer is. Szinte váltották egymást apuval. Talán ez a rendszer adott még néhány évet a házasságuknak. Elhető volt, egészen az utolsó középiskolai évemig. A nővéreim már kirepültek, én érettségire készültem. Nehezítő tényezőként apai nagyanyám combnyaktöréssel ágynak esett. Ne is beszéljünk apu alkoholizálásáról. Mázsás teherként nehezedett a nyakamba ez az egész. Rajtam állt vagy bukott a vásár, de tudtam, hogy anyu beleőrül, ha nem tud kicsit fellélegezni. Pihenni járt mezőgazdasági munkára. Ha fizikailag nem is, szellemileg mindenképp.

BOCSI, ANYU!

Hiába, szeptember vége van. Viszlát, rövidnadrágos gondtalan napok! És helló, gumicsizma, földig érő viharkabát és behúzott kapucni. Úgy képzelem magunkat, mint valami zöld manókat. Persze, csak foltokat látok, zöld foltokat, mert akkora a köd, és mert pirosból egyre kevesebb van. Az a szerencsétlen helyzet van, hogy rendelés lenne, sőt van, de málna már csak elvétve. Ezért aztán mindenki nyűg. De főleg Imi, ugye? Persze, gondolom, őt is fentről szűrogtatják. Még jóformán fel sem jött a nap, már üvölt.

Behúzom a nyakam, és beállok az egyik sorba. Nem igazán érdekel, ki van mellettem. Mondjuk, leginkább úgy tűnik, hogy senki. Mindenki ott folytatja ma, ahol tegnap abbahagyta. Bent is kellett hagyni nap végén a szekereket a sorok között. Én épp kiértem a végére, így ma új sort kezdek. Úgy tűnik, jól szét vagyunk széledve. Tollászunk. Drámaian szólva, megpróbáljuk a lehetetlent.

Egyszerűen nincs málna a soromban. Mindjárt a felénél járok, amikor ráeszmélek, hogy a mellettem levő sorban jócskán piroslik a málna. Jobban találja a nap, vagy ott lett felejtve ez a sor, vagy szertelen volt a szedő, nem tudom. Belém bújjik a kis ördög, s Imi beszélésénél, miszerint zéró a mai teljesítményem, nem kell több. Tolom a szekerem a saját soromban, de a köd leple alatt bizony én a másik sorból rakom tele a kupicáim, nem törődöm azzal, hogy ki jön szembe ugyanazon a soron, és hogy lesz-e, nem lesz-e mit szednie? Egészen addig, amíg meg nem látom az én nyakig anzug drága jó anyám. Belesajdul a szívem. Megloptam a saját anyámat.

Tudom, hogy tudod, hogy a cigidet is lopom. Hogyne tudnád, hisz huszonegyet töltesz minden nap. Húszat a tartó dobozkába, egyet pedig rögtön elszívsz cigitöltés után. Én pedig minden este kimarkolok belőle, amikor kilépek az ajtón. Sosem szólsz. Azt hiszem, titkon mindketten élvezzük ezt a helyzetet. Én melletted újra gyermekké vagy inkább lázadó kamasszá degradálódok, te pedig bölcs szülő módjára hagyod, hogy megüssem a bokám.

Nem kérdezed, hogy hová megyek, amikor esténként kiosonok. Hazatérve pedig mindig felébredsz, bárhogya is igyekszem lábujjhegyen lépegetni. Mindig is éberen alvó voltál. Reggel kávéval ébresztesz, és nem tudsz nem gondoskodni, még a csizmám is megpucolod.

Itt olyan más vagy. Három hónap alatt egyetlenegyszer sem vettél be gyógyszert. Pedig otthon állandó kelléked az aszpirin. Az tetszik a legjobban, hogy nem olvadsz be. Nem kell pletykázkodnod ahhoz, hogy jól érezd magad. Nem foglalkozol más dolgával. És te magad sem vagy pletyka tárgya.

Esténként kiülsz, megiszod az italod. Addig maradsz, amíg neked kényelmes. Sosem szidod a csoportvezetőt, az időjárást, a málnát. Teszed a dolgod. Vagány nő vagy.

Bocsi, anyu! Én most jól beletrollkodtam a te kis világodba. És talán nincs is ehhez jogom.